

L. M. Montgomery

Gubanc

KÖNYVMOLYKÉPZŐ KIADÓ

Lucy Maud Montgomery

Gubanc

Első kiadás

Könyvmolyképző Kiadó
Szeged, 2017

*Kedves barátaimnak,
Mr. és Mrs. Fred W. Wrightnak
egy felejthetetlen, nevetős hét emlékére*

1.

Becky néni fogadása

1.

Tucatnyi történet keringett a régi Dark-korsóról. Az alábbi az igazi.

A korsó miatt több esemény is bekövetkezett a Dark és Penhallow családban. Több esemény viszont *nem* következett be. Pippin bácsi szavaival élve lehet, hogy ezt a gondviselés rendelte így, vagy esetleg az ördög, aki egészen biztosan megszállta a korsót. De akármi volt is az oka, a korsó nélkül Peter Penhallow talán még ma is oroszlánokat fényképezne magányosan az afrikai őserdőkben, és Nagy Sam Dark minden valószínűség szerint nem tanulta volna meg méltányolni a ruhátlan női test szépségét. Ami Piperkőc Darkot és Penny Darkot illeti, sosem szüntek meg a saját vállukat veregetni, hogy ép bőrrel megúszták a dolgot.

A korsó törvény szerint Becky Dark néni, született Rebecca Penhallow tulajdonát képezte. Ami azt illeti, a Darkok többsége Penhallow-ként látta meg a napvilágot, és a Penhallow-k többsége Dark néven született, kivéve annak a tekintélyes kisebbségnek a tagjait, akik házasságkötésük előtt és után is Darkok illetve Penhallow-k maradtak. Három nemzedék alatt hatvan Dark ment hozzá hatvan Penhallow-hoz. Az ebből következő

származástani gubanc Pippin bácsin kívül mindenkit összeza-
vart. Egy Dark szinte senki mással nem köthetett házasságot,
mint egy Penhallow-val, és fordítva. Azt beszélték, hogy egy-
kor nem is akartak mást, most viszont senki másnak nem kel-
lettek. Legalábbis Pippin bácsi szerint. De Pippin bácsi kijelen-
téseit fenntartással kellett kezelni. Eddig sem a Darkok, sem a
Penhallow-k nem mentek tönkre. Még most is büszke, életerős
és nemzőképes klán volt, amelynek tagjai maguk között csap-
kodtak és vagdalkoztak, de idegen vagy ellenséges erők köze-
ledtével egységes frontot alkottak.

Bizonyos szempontból Becky nénit tekintették a klán fejé-
nek. Korelsőség szempontjából Crosby Penhallow volt a leg-
idősebb, aki nyolcvanhét volt Becky néni nyolcvanöt évével
szemben, és versengetett volna Becky nénival az elsőbbsé-
gért, ha lett volna kedve hozzá. De nyolcvanhét éves korában
Crosby Penhallow-t csak egy dolog érdekelte. Míg esténként
összegyűlhetett a régi komájával, Erasmus Darkkal, hogy fu-
vola-hegedű kettősöket játsszanak, felőle Becky néni nyugod-
tan kormányozhatta a klánt, ha arra szottyant kedve.

Az igazat megvallva, a család nem rajongott Becky néniért.
Túlságosan szívesen hozta a tudomásukra azt, amit kendőzet-
len igazságnak nevezett. És bár az igazsággal *a maga helyén*
nincs semmi baj, mint Pippin bácsi mondogatta, nagy meny-
nyiségben, kéretlenül sem kell lenyomni mások torkán. Becky
néninél azonban a tapintat, a diplomáciai érzék és a diszkrét-
ció, a mások érzéseinek tekintetbe vételéről nem is beszélve,
ismeretlen fogalmak voltak. Következésképpen, ha mást lehe-
tett is tenni, Becky néni társaságában unatkozni sosem kellett.
El lehetett például viselni a szúrásokat és a sárba tiprásokat,
melyekért cserébe abban a mulatságban lehetett valakinek ré-
sze, hogy mások szurkálás és sárba tiprás közbeni gyötrelmeit
élvezhette. Mivel pedig Becky néni elejétől a végéig ismerte a

klán összes szomorú, fantasztikus vagy szörnyű esetét, senki sem rendelkezett olyan erős páncéllal, amit nyilak ne döftek volna át. A kis Pippin bácsi azt mondta, hogy a világ minden kincséért sem mulasztaná el Becky néni egyetlen „fogadását” sem.

– Igazi egyéniség – jelentette ki egyszer, egy családtag temetése alkalmával leereszkedően dr. Harry Penhallow.

– Különc vénasszony – morogta Vízbefúlt John Penhallow, aki maga is hírhedt különc lévén nem tűrte a riválisokat.

– Az egy és ugyanaz – kuncogott Pippin bácsi. – Félték tőle, mert túl sokat tud rólatok. Én mondom, fiúk, csak Becky néni meg a hozzá hasonlók óvnak meg minket a bomlástól.

Becky nénit már vagy húsz éve így szólította mindenki. Egyszer, amikor „Mrs. Theodore Dark”-nak címzett levél érkezett az Indian Spring-i postára, az új postamester „Címzett: ismeretlen” megjegyzéssel küldte vissza. Pedig Becky nénit törvénytelenül így hívták. Valamikor férje és két gyermeke volt, de már mind meghaltak, még hozzá olyan régen, hogy már Becky néni is szinte elfelejtette őket. Évek óta két bérelt szobájában lakott a Fenyőligetben, régi barátnője, Camilla Jackson Indian Spring-i házában. Sok Dark- vagy Penhallow-ház nyitotta volna meg szívesen az ajtaját előtte, mert a klán sosem feledkezett meg a kötelességeiről, de Becky néni hallani sem akart róluk. Volt egy kis magánvagyon, és mivel Camilla sem Dark, sem Penhallow nem volt, könnyen lehetett felette basáskodni.

– Fogadást tartok – jelentette ki Becky néni Pippin bácsinak egy délután, amikor benézett hozzá egy rövid látogatásra. Pippin bácsi azt hallotta, hogy Becky néni nagyon rosszul érzi magát. De párnákkal megtámasztva, az ágyban üldögélve találta, széles, ráncos öreg arcán ugyanolyan élénk érdeklődés és rosszindulat ült, mint máskor. A bácsi arra jutott, hogy bizonyára nem lehet nagy baja. Becky néni már máskor is ágynak esett, ha úgy képzelte, hogy elhanyagolja a családját.

Amióta a Fenyőligetbe költözött, a néni időnként összejöveteleket tartott, amiket némi túlzással „fogadásnak” nevezett. A helyi lapokban be is jelentette, hogy Mrs. Rebecca Dark ezen meg ezen a délutánon szívesen látja a barátait. Mindenki elment, aki nem tudott kiötölni valami elfogadható, bombabiztos mentséget a távolmaradására.

Két órán át a családról pletykáltak, amit olykor megszakítottak Becky néni gúnyolódásai és maliciózus mosolya, teát ittak, szendvicset és több szelet tortát ettek. Aztán hazamentek, és a sebeiket nyalogatták.

– Nagyon helyes – értett egyet Pippin bácsi. – Unalmasan csordogál a család élete. Régen nem történt semmi izgalmas.

– Elég izgalmas lesz – mondta a néni. – Elmesélek valamit, bár nem mindent arról, hogy ha már nem leszek, ki kapja a régi Dark-kancsót.

– Húha! – csillant fel rögtön Pippin bácsi szeme, de azért nem feledkezett meg a jó modorról. – De minek még ilyesmivel foglalkozni? Megéred még a századfordulót.

– Szó sincs róla – torkolta le a néni. – Roger ma délelőtt azt mondta Camillának, hogy az év végéig sem érem meg. Nekem, a legilletékesebbnek persze nem mondta, de kiszedtem Camillából.

Nagy megrázkódtatás volt ez Pippin bácsinak, és pár percig egy szót sem szólt. Három napja csak a halálra gondolt, de nem hozta Becky néniel összefüggésbe. Valójában senkinek a fejében sem fordult meg, hogy a néni meghalhat. A halál, akárcsak az élet, mintha megfeledkezett volna róla. A bácsi most nem tudta, mit mondjon.

– Az orvosok gyakran tévednek – jelentette ki erőtlenül.

– Roger nem – felelte a néni komoran. – Úgy vélem, nekem is meg kell halnom. Egyébként nem is bánom. Már senkinek sem kellek.

– Miért mondasz ilyet, Becky? – kérdezte Camilla könnyes hangon. – Nekem igenis fontos vagy.

– Dehogy. Öreg vagy már. Mindketten olyan öregek lettünk, hogy nem számít már senki és semmi. Nagyon jól tudod, hogy valójában arra gondolsz: „Ha Becky egyszer meghal, erősen ihatom a teámat.” Semmi értelme szemet hunyni az igazság felett, vagy érzelmekkel palástolni. Túléltem az igazi barátaimat.

– Ugyan, ugyan, és én? – tiltakozott Pippin bácsi.

Becky néni felé fordította ősz hajjal keretezett, vén boszorka fejét.

– Te! – Becky néni hangja majdnem megvetően csengett. – Hiszen te még csak hatvannégy vagy! Már férjnél voltam, mielőtt megszülettél. Ami azt illeti, ismerős vagy, még csak nem is rokon! Ne feledd, örökbe fogadott Penhallow voltál. Az anyád folyton esküdözött, hogy Ned Penhallow fia vagy, de elárulom, hogy némelyikünknek kétségei voltak. Furcsa dolgokra derülhet fény, Pippin.

Hát ez aligha nevezhető udvarias viselkedésnek, morfondírozott Pippin. Éppen ezért úgy döntött, nem érdemes továbbra is a barátságáról biztosítani Becky nénit.

– Camilla! – csattant fel a néni. – Könyörgöm, hagyd abba a sírást! Keserves látványt nyújtasz. Ki kellett küldenem Ambrosine-t, mert nem bírtam elviselni a bőgését. Egyformán sír minden miatt, legyen az egy haláleset vagy egy elrontott puding. De meg lehet neki bocsátani: más öröme nemigen volt az életben. *Én* készen állok a halálra. Jóformán mindent éreztem az életben, amit érezni lehet; igen, fenéig ürítettem a poharamat. De tisztességben és rendben akarom itt hagyni ezt a világot. Még egy utolsó nagy összejövetelet szeretnék. Az újságban majd közzéteszem a dátumot. De ha enni akartok, hoznotok kell magatokkal. Ilyesmivel nem foglalkozom a halálos ágyamon.

Pippin bácsi őszintén csalódott volt. Mivel egyedül élt, és özvegyi járandóságából tengődött, a barátoknál néha-néha elköltött ebédek és vacsorák nagyon sokat jelentettek számára. Most Becky néni meghív embereket magához, és egy falattal sem kínálja meg őket. Barátságtalan lépés volt, úgy bizony. Mindenki neheztelt érte, de azért mindenki elment. Pippin bácsi ismerte a Darkjait és a Penhallow-it. Az utolsó emberig mindet furdalta a kíváncsiság, hogy ki kapja majd a régi Darkkancsót. Valamennyien azon a véleményen lesznek, hogy csak is őket illeti. A Darkok egyébként igencsak megorroltak azért, hogy Becky néni tulajdonában van; hisz a néni egy Penhallow! A kancsó egy született Darkot illet meg, gondolták. De az öreg Theodore Dark a végrendeletében kifejezetten drága, hőn szeretett feleségére hagyta, és ez ellen nem volt apelláta. Azt tehetett a kancsóval, amit csak akart. És nyolcvanöt év alatt senki sem tudta megjósolni, hogy Becky néni melyik kérdésben hogyan dönt majd.

Pippin bácsi felkapaszzkodott az általa csak „bricksaként” emlegetett lovas járműbe, és szelíd, fehér lovával végighajtott az Indian Springből Bay Silverbe vezető keskeny, nyugalmas, vörös mellékúton. Apró, ráncoktól szabdalt arcára, ami furcsán egy összeszáradt almára hasonlított, örömteli mosoly ült ki, és meglepően fiatalos, élénk kék szeme vidáman csillogott. Nagy élvezet lesz végignézni, ahogy a klán tagjai a kancsó miatt bohóckodnak és egymásnak esnek. Egy olyan ember mindenre kiterjedő, pártatlan szórakozására készült, aki alapvetően nem érintett az ügyben. Pippin bácsi tudta, hogy semmi esélye a kancsó megszerzésére. Legjobb esetben is negyed-unokatestvér volt, még ha a kétes származását el is ismerik, ami miatt Becky néni gúnyolta is.

– Ha jól sejtem, az idős hölgy elindít ma valamit – jegyezte meg Pippin bácsi a fehér lovacskájának.

Noha nem kínálták az egybegyűlteket frissítőkkal, minden született, beházásodott vagy örökbe fogadott Dark vagy Penhallow, aki képes volt elmenni Becky néni „fogadására”, tiszteletét tette. Még az öreg, reumás Christian Dark is, aki évek óta nem ment el sehova, a vejével húzatta el magát egy tejszállító szekéren a Fenyves mögötti erdőn át. A Becky néni két szobája közti harmonikaajtót kinyitották, a szalont telezsúfolták székekkel, és Becky néni szeme úgy villogott, mint egy macskáé, ahogy vendégfogadásra készen a régi, nagy, diófa ágyában ült, ami fölé megsárgult hálóból hullott alá az ágyászator. Becky néni házasságkötése óta aludt ebben az ágyban, és ebben is állt szándékában meghalni. A család több tagja is szemet vetett rá, és mindannyian abban reménykedtek, hogy megszerzik, de e percben a kancsón kívül senki sem tudott másra gondolni.

Becky néni nem volt hajlandó felöltözni a vendégei kedvéért. Nem veszi a fáradságot, vallotta be Camillának, hisz ezek az emberek nem érik meg. Ezért hát fejedelmien egy aszott nyakánál szorosan összetűzött, színét veszített régi piros szveterben fogadta őket, és a haját feszes kis kontyba fogták össze a feje búbján. A gyémántgyűrűjét azonban felvette, és a megbotránkozott Ambrosine-nal egy kis pirosítót is felkenetett az arcára.

– Az ön korában ez igazán nem illendő – tiltakozott Ambrosine.

– Az illendőség unalmas dolog – torkolta le Becky néni. – Már régen búcsút mondtunk egymásnak. Tegye, amit parancsoltam, Ambrosine Winkworth, és megkapja a jutalmát. Nem fogom Pippin bácsi megjegyzését hallgatni: „Az öreglány pedig milyen jó színben volt!” Ne sajnálja, jó vastagon kenje fel, Ambrosine! Egyik sem hiszi majd, hogy zsarnokoskodhat

felettem, ahogy valószínűleg akkor tennék, ha soványan, színehagyottan feküdnék itt. Istenemre, de várom már a ma délutánt! Ez az utolsó móka, amire az örökkévalóság innenső oldalán módodom kínálkozni, és esküszöm, ki is veszem a részem belőle! Hárpiák ezek mind, Ambrosine, és csak azért jönnek, hogy lássák, mi esik le nekik. De istenemre, megbánják még ezt a napot!

A Darkok és a Penhallow-k ezt nagyon jól tudták, és minden újonnan érkezett azzal a titkolt és kínzó meggyőződéssel közeledett az ágyhoz, hogy Becky néni biztosan majd a legégbekiáltóbb kérdést teszi fel, ami csak eszébe jut. Pippin bácsi korán, több csomag rágható mézgával bőségesen ellátva érkezett, és kiválasztotta az összehajtható ajtó melletti egyik kedvező helyet, ahonnan mindenkit látott, és mindent hallott, amit Becky néni mondott. Ez volt a jutalma.

– Á, szóval maga az, aki elégette a feleségét! – vetette oda Becky néni Stanton Grundynak, egy gunyoros mosolyú, magas, sovány férfinak, aki egykor Robina Dark férje volt. Grundy elhamvasztatta a feleségét. A klán sosem bocsátotta ezt meg neki, de Stanton Grundy érzéketlen volt, és őszintétlenül mosolygott a szerinte kényszeredett szellemességén.

– Mekkora felhajtás egy legfeljebb pár dollárt érő kancsóért – jegyezte meg lekicsinylően, és leült Pippin bácsi mellé.

Pippin bácsi a mézgcacsomót áttolta a másik pofazacsokjába, és a család érdekében egy derűs hazugságot agyalt ki.

– Egy gyűjtő négy éve száz dollárt ajánlott érte Becky néninek – közölte hatásosan. Stanton Grundyt le is nyűgözte, ezt pedig azzal leplezte, hogy kijelentette: tíz dollárt sem adna érte.

– Akkor miért van itt? – kérdezte Pippin bácsi.

– Hogy lássam a mókát – közölte Mr. Grundy hűvösen. – Ez a kancsó-ügy mindenkit egymásnak ugraszt majd.

Pippin bácsi felháborodásában kis híján lenyelte a mézgat. Milyen jögon szórakozik egy kívülálló – akiről erősen gyanítható, hogy swedenborgiánus, akármi is legyen az – a Dark család hóbortjain és a Penhallow-k különöcségein? Ő, Pippin Penhallow, aki a keresztségben az Alexander nevet kapta, nyugodtan megetheti. Ha csúrcsavar révén is, de a klán tagja! De hogy egy isten tudja, honnan szalajtott Grundy ezzel a kifejezett céllal jöjjon ide, felhergelte Pippin bácsit. Mielött azonban szigorú bírálataban részesítette volna, egy újonnan érkező kis időre elterelte a figyelmét a lehetetlen Grundyról.

– Szültél újabb porontyot mostanában az országúton? – érdeklödött Becky néni szegény Mrs. Paul Darktól, aki a kórházba menet egy Ford kupéban hozta a rosszmájú világra a fiát. Pippin bácsi annak idején a család ezzel kapcsolatos érzéseit fogalmazta meg, amikor borúsan csak ennyit mondott:

– Valahol elszomorító hibát követtek el.

Halk kuncogás hullámozott végig az összegyűlteken, és Mrs. Paul szégyentől égő arccal ment oda egy székhez. Az érdeklödés azonban rögtön Murray Darkra irányult, egy jóvágású, középkorú férfira, aki Becky néni kezét szorongatta.

– Lám, lám, Thorát szeretnéd látni? Ott van, Pippin és a mögött a Grundy mögött.

Murray Dark egy székhez sompolygott, és az járt a fejében, hogy amikor az ember egy ekkora család tagja, kutya sors jut osztályrészéül. Mi sem természetesebb, hogy Thorát szerette volna látni! Ezzel mindenki tisztában volt, még maga Thora is. Murray fütyült a Dark-kancsóra, de mérhetetlenül örült minden lehetőségnek, ha Thorát láthatta. Ilyen esély nem sok adódott. Attól a vasárnaptól fogva szerette Thorát, amikor először megpillantotta a templomi padsorban. Thora Christopher Dark asszonya, azé a részeges, semmirekellő Chris Darké, akinek csalárd vonzereje minden lánynak elcsavarta a fejét. A család

is tudott erről, mégsem volt sosem botrány. Murray egyszerűen arra várt, hogy Chris távozzon az élők sorából. Ha ez bekövetkezik, akkor majd elveszi Thorát. Murray eszes, jómódú gazdálkodó volt, végtelen türelemmel megáldva. Idővel majd csak teljesül a szíve vágya, bár néha kissé szorongva töprengett azon, meddig él még ez a pokolra való Chris. A Darkok átkozottul jó fizikumúak voltak. Az életmódjuk egy átlagemberrel öt év alatt végzett volna, ők meg húsz éven át vígan kitartottak. Chris tíz éve centinként hanyatlott a sír felé, de a jóisten volt a megmondhatója, még mennyi volt hátra.

– Használj hajszeszt – tanácsolta Becky néni William Y. Penhallow-nak, aki már csecsemőkorában is halálosan komoly volt, és akit sosem szólítottak Billnek. Attól a perctől gyűlölte Becky nénit, amikor elsőként közölte vele, hogy kopaszodik.

– Kedvesem – fordult most a néni Mrs. Percy Darkhoz –, milyen kár, hogy sosem törődte az arcbőröddel. Egész szép volt, amikor Indian Springbe költöztél. Hogyan, te *itt*?! – kérdezte Mrs. Jim Trentet, akinek Helen Dark volt a lánykori neve.

– Hát persze – vágott vissza Mrs. Jim. – Olyan átlátszó lennék, hogy kétség merülhet fel?

– Hosszú ideje nem néztél felém – csattant fel ingerülten Becky néni. – A kancsó olyan alakok fantáziáját is megmozgatja, akikről az ember nem is hitte volna.

– Engem ugyan nem érdekel a kancsó – hazudott Mrs. Jim. Mindenki tudta, hogy füllent. Csak egy végtelenül ostoba ember mert Becky néninek a képébe hazudni, aki eddig még mindenkit rajtacsípett, ha nem mondott igazat. Viszont Mrs. Jim Trent Háromdombon lakott, és az arrafelé lakók nem az eszük-ről voltak híresek.

– Befejezted már a családtörténetet, Miller? – kérdezte Becky néni.

Az öreg Miller Dark buta arcot vágott. Évek óta emlegette, hogy megírja a család történetét, de sosem fogott neki. Nem volt jó az ilyesmit elsietni. Minél tovább vár, gondolta, annál többről tud írni. Ezek az asszonyok mindig olyan átkozottul kapkodtak! Hálásan igyekezett Palmer Darkhoz, akiről köztudott volt, hogy büszke a feleségére.

– Egy napot sem öregedett, igaz? – tudakolta ragyogva Becky nénitől.

– Igaz, már ha megéri fiatalnak kinézni, amikor az ember nem az... – ismerte el Becky néni, majd ékesítésként hozzátette: – Látom, hogy kezdesz pocakosodni, Palmer. Régóta nem látalak. De ugyanolyan vagy, sőt még rosszabb. Nohát, csak nem Mrs. Denzil Penhallow? Ráadásul nagyon pompásan fest. Mindig azt hallom, milyen egészséges a gyümölcsdiéta. Úgy tudom, az összes gyümölcsöt megetted, amit a népek Denzilnek küldtek, amikor tavaly télen megbetegedett.

– Na és? – replikázott Mrs. Denzil. – Ő nem ehette meg! Hagytam volna kárba veszni?

Kancsó ide vagy oda, Mrs. Denzil nem tűrte, hogy Becky néni sértegesse.

Két özvegyasszony lépett be együtt: Mrs. Toynbee Dark, aki már kész gyászruhákkal várta, hogy harmadik, egyben utolsó férje jobblétre szenderüljön, és Virginia Powell, akinek nyolc éve halt meg a férje, és fiatal, viszonylag szép nő volt, ám még most is feketében járt, és mint köztudott volt, megesküdtött, hogy nem megy többé férjhez. Nem mintha bárki is feleségül kérte volna, jegyezte meg Pippin bácsi.

Becky néni fagyosan udvarias üdvözlés után hagyta, hogy Mrs. Toynbee arrébb sétáljon. Mindenki tudta, hogy Mrs. Toynbee hisztérikus rohamot kap, ha letorkolják vagy vitába szállnak vele, és Becky néni nem akarta, hogy az utolsó fogadásán rajta

kívül bárki más a figyelem középpontjába kerüljön. De azért odaszúrt szegény Virginiának:

– Kiásták már a szívedet?

Virginia egyszer ugyanis szentimentálisan megjegyezte:

„A szívemet a Church River-i temetőben temették el”, és Becky néni ezt sosem felejtette el neki.

– Maradt még abból a lekvárból? – kérdezte Becky néni válaszul Mrs. Titus Darktól, aki egyszer a temetőben szedett fekete áfonyát, hogy befőzze. Tom Penhallow ügyvédet, akit az ügyfelei pénzének elsikkasztásában találtak bűnösnek, nála kevésbé tartották a klán szégyenének. Mrs. Titus igaztalanul megvádolt asszonyként tekintette magát. Abban az évben kevés gyümölcs termett, neki meg öt férfiről kellett gondoskodnia, akik nem szerették a vaját, azok az érett, nagy áfonyák meg úgyszólván a Bay Silver-i temető alsó sarkában. Ahol különben *nagyon* kevés sír volt, mert nem az volt a temető divatos ficakja.

– És hogy van a névrokonod? – tudakolta Becky néni Mrs. Emily Frosttól. Kennedy Penhallow, akit hatvanöt éve faképnél hagyott az unokatestvére, Emily, sértés gyanánt az öreg himpókós kancáját róla nevezte el. Kennedy, aki sok éve már boldog házasságban élt Julia Darkkal, teljesen megfélemezte már erről, de Emily Frost, született Penhallow, sosem felejtette el és nem bocsátotta meg.

– Szervusz, Margaret! Erről is verset írsz? „Fáradtan és el-kínzottan s szomorúan a vonat zörgött tovább” – idézte Becky néni kotkodácsoló nevetéssel, és Margaret Penhallow, aki nek keskeny, érzékeny arca szájalmasan elpirult, és szokatlanul nagy, lágy tekintetű, szürkés-kék szemébe könny szökött, vakon az első üres székhöz tapogatódzott. Egykor borzasztó kis költeményeket írt egy summerside-i lapba, de egy lelkiismeretlen nyomdász eltávolította az összes írásjelet, mellyel

megteremtette az idézett szörnyű sort, és ettől fogva a versrészlet úgy kísértette a klánt, mint egy megnyugvást nem lelő szellem. Margaret sosem érezhette magát biztonságban, hogy valahol gúnyos vihogással vagy hangos hahotával nem fogják-e felemlegetni. Még a Becky néni halálos ágyánál tartott fogadáson is felhozták! Lehet, hogy Margaret még mindig verselgetett. A ládájában tartott, kagylókkal kirakott kis doboz talán árulkodott volna erről-arról. De a klán hálásan vette, hogy a sajtó többé már nem közli le őket.

– Mi baj, Penny? Már nem vagy olyan mutatós, mint ahogy általában tartod magadról.

– Szemen csípett egy méh – duzzogott Pennycuik Dark. Kővér, nagy hasú kis figura volt, a szakálla göndör és őszes, nem túl sok haja szintén göndör. Szokás szerint olyan ápolt volt, mint egy macska. Még mindig ifjú és vidám tréfamesternek képzelte magát, és úgy érezte, a kancsón kívül az adott körülmények között semmi sem csábítaná ki a nyilvánosság elé. Jellemző erre az ördögi vénasszonyra, hogy felhívja a szemére a világ figyelmét. De Pennycuik volt a legidősebb unokaöccse, és úgy döntött, dagadt szem ide vagy oda, megszerzi a kancsót, ami őt illeti. Mindig is úgy érezte, hogy a családnak azt az ágát, amihez ő is tartozik, két nemzedékkel korábban igazságtalanul forgatták ki a kancsóból. Bosszúságában és izgalomban az első üres székre ült, amit felfedezett, aztán kétségbeesetten vette észre, hogy Mrs. William Y. mellé sodorta a végzet, akitől azóta rettegett, hogy az megkérdezte, mihez kezdjen egy gyerekkel, akinek gilisztája van. Mintha ő, Pennycuik Dark, a megrögzött agglegény, bármit is tudna a gyerekekről vagy a gilisztáról!

– Ülj le az ajtó melletti sarokban, hogy ne érezzem ezt az átkozott parfümöt! Még egy ilyen szegény, öreg senkinek is joga van a friss levegőhöz – közölte Becky néni szerencsétlen

Mrs. Artemas Darkkal, akinek az illatok terén megnyilvánuló ízlése mindig bosszantotta a nénit. Mrs. Artemas kissé *bőven* locsolta a kölnit magára, de a család még így is egy emberként értett egyet abban, hogy Becky néni nő létére, pláne a halálos ágyán erős megjegyzéseket enged meg magának. A Darkok és Penhallow-k büszkék voltak arra, hogy lépést tartanak a koral, de annyira nem jártak ebben elől, hogy egy nőnek elnézték volna a káromkodást. Az még most is tabu volt. A vicc ebben az volt, hogy maga Becky néni is mindig rossz néven vette az átkozódást, és két rendszeresen káromkodó családtag kegyvesztetté is vált nála: Titus Dark, aki nem bírta megállni, és Vízbefúlt John Penhallow, aki megállta volna, de nem akarta.

Mrs. Alpheus Penhallow és a lánya érkezése nagy szenzációt keltett. Mrs. Alpheus St. Johnban lakott, és véletlenül éppen a régi otthonát kereste fel Rose Riverben, amikor Becky néni fogadását közhírré tették. Mérheterlenül kövér asszony volt, akit azzal a szörnyű hajlammal vert meg az ég, hogy élénk színeket és túlzottan pompás anyagokat szeretett viselni; fiatalkorában igen karcsú és gyönyörű teremtes volt, de akkor nem tartozott Becky néni kedvencei közé. Mrs. Alpheus arra számított, hogy Becky néni most kellemetlenül üdvözli, amit mosolyogva szeretett volna nyugtázni, mivel szörnyen fáj a foga a kancsóra, és ha a sors elég kegyes, a tetejében még a diófa ágyra is szert tehet, de Becky néni, aki magában megjegyezte, hogy Annabelle Penhallow ruhája többet ér, mint a porhüvely, elnézően csak ennyivel kegyelmezett meg neki:

– Hm! Szokás szerint csupasz, mint a macska füle –, és a tekintete elsiklott mellette Nan Penhallow-ra, aki a családi pletyka szerint Rose Riverbe érkezése óta igen elfoglalt volt. Elfajtott izgalommal suttozták, hogy pizsamát hord és cigarettázik! Köztudott volt, hogy szedi a szemöldökét, és lovagláshoz vagy „sétához” bricseszt hord, de ebbe még Rose River

is beletörődött. Becky néni egy mogorva, fiús csípőjű, bubi-frizurás, hosszú barbár fülbevalót hordó teremtményt látott. Egy behízelt modorú, kifinomult, elegáns fekete selyemruhát viselő teremtést, aki mellett a szobában összegyűlt többi lány rögtön divatjamúlnak és viktoriánusnak tűnt. De Becky néni azonnal céltudatosan akcióba lendült:

– Á, szóval ez Hannah! – jegyezte meg ösztönösen Nan fájó pontjára tapintva. Nan egy pofont is szívesebben tűrt volna, mint azt, hogy Hannah-nak nevezik. – Hm, hm, hm! – Becky néni „hm”-jei szájalommal vegyes megvetéssel erősödtek fel. – Látom, modernnek tekinted magad. Az én időmben is voltak lányok, akik futottak a fiúk után. Csak az elnevezés változik. A szád úgy fest, kedvesem, mintha vért ittál volna. De látod, mit tesz velünk az idő. Negyvenévesen pontosan ilyen leszel... – intett Mrs. Alpheus elhízott testére.

Nan eltökélte, hogy nem hagyja, hogy ez az elhanyagolt külsejű vén banya kihozza a sodrából. Mellesleg ő is vágyott a kancsóra.

– Ó, dehogy, Becky néni drága! Apám családjának fizikumát örököltem. Ők vékonyak maradnak.

Becky néni nem szerette, ha „drágának” szólítják.

– Menj csak fel, és mosd le a szádról meg az arcodról azt a valamit – közölte. – Itt nem tűröm meg a kifestett feleselőket!

– De hiszen a néni is rúzszt kent magára! – kiáltott fel Nan az anyja siralmas böködése ellenére.

– Ki vagy te, hogy előírod, hogy mit tegyek? – háborodott fel Becky néni. – És ne állj ott és szemtelenkedj velem! Tedd, amit mondanak, vagy menj haza!

Nannek nagy kedve lett volna az utóbbihoz, de Mrs. Alpheus izgatottan suttogott a nyakába:

– Menj csak, drágám, menj...és tedd, amit mond..., máskülönben...

– Máskülönben oda az esélyed, hogy megkapd a kancsót – kuncogott Becky néni, akinek nyolcvanöt évesen is olyan éles volt a hallása, mint egy hiúznak.

Nan sértődötten és megvetően azzal az elhatározással vonult el, hogy revansot vesz valakin, amiért ez a kötekedő, vén zsarnok ilyen durván bánt vele. Gay Penhallow talán ebben a pillanatban lépett be egy sárga ruhában, amit mintha napsugárból szőttek volna, és Nan ekkor határozta el, hogy lecsap Noel Gibsonra. Tűrhetetlen, gondolta, hogy mind közül éppen Gay legyen a tanúja kínos zavarának.

– Zöld szemű lányok bajt hoznak – jegyezte meg Pippin bácsi.

– Falja a férfiakat – bólogatott bölcsen Stanton Grundy.

Gay Penhallow karcsú, virágzóan szép lány volt, akit senki sem szólított a családi bibliába bejegyzett nevén Gabrielle Alexandrinának. Megrázta Becky néni kezét, de nem volt hajlandó lehajolni, hogy megcsókolja, ahogy a néni számított rá.

– No, no, mi a gond? – kérdezte Becky néni. – Tán valami fiú csókolt meg? Nem akarod elrontani az emlékét, igaz?

Gay egy sarokba menekült és leült. A néni beletrafált a közepébe. De *honnan* tudhatta? Noel valóban megcsókolta előző este; ez volt Gay tizennyolc évnyi életének első csókja. Nan hogy hahotázott volna rajta! Csodálatos futó csók volt a sárgás júniusi hold fényénél. Gay úgy érezte, ezek után képtelen lenne bárkit is megcsókolni, kivált nem a rettenetesen öreg Becky nénit. Őt ugyan nem izgatja, ha Becky néni nem adja neki a kancsót. Egyébként is mit számít az ódon kancsója? Mit számít bármi is ezen a gyönyörű világon, ha Noel szereti, ő pedig viszontszereti?

De valami mintha belibbent volna Gay érkezésével a zsúfolt szobába, mint amikor egy fülledt nyári napon váratlanul meglegyint minket egy fuvallat. Olyan leírhatatlanul édes és megfoghatatlan volt, mint egy vadvirág illata. Az ifjúság, a

szerellem s a remény csapta meg a többieket. Mindenki érthetetlenül boldogabb, irgalmasabb, bátrabb lett. Stanton Grundy beesett arca kevésbé tűnt komornak, és Pippin bácsi egy pillanatra úgy érezte, hogy Grundy minden kétséget kizáróan egy Darkot vett el, ezáltal minden joga megvan, hogy itt legyen. Miller Dark eltökélte, hogy jövő héten már biztosan hozzákezd a családtörténethez, Margaret ihletet kapott egy új vershez, Penny Dark eltöprengett azon, hogy végtére is még csak ötvenkét éves, William Y. elfeledkezett a kopasz foltjáról, Curtis Dark, akiről az a hír járta, hogy javíthatatlanul kellemetlen férj, arra gondolt, hogy a feleségének jól áll az új kalapja, és hazafelé menet ezt majd meg is említi neki.

Még Becky néni is kevésbé volt embertelen, és bár még sok gonosz megjegyzés lapult a tarsolyában, és nem szívesen mondott volna le arról az élvezetről, hogy elsütheti őket, a Gay után belépő vendégeket hagyta, hogy sértés vagy burkolt célzás nélkül menjenek a helyükre. Csak azt nem bírta megállni, hogy ne kérdezze meg az öreg Skilly Penhallow kuzint, hogy hogy van a fivére, Angus. Az egybegyűltek nevettek, és Skilly kuzin nyájasan mosolygott. Őt ugyan nem bosszantja fel Becky néni! Tudta jól, hogy az egész klán idézi a két szó kezdőbetűinek felcseréléséből vagy szójátékból adódó komikus megjegyzéseit, és hogy az Angus fivérével kapcsolatos kitétele – Angus harminc éve halt meg – mindig hatalmas derűtséget kelt. Amikor a tiszteletes megjelent azon a régi, szeles reggelen, amikor Angus Penhallow malomgátját elsodorta a márciusi áradás, Skilly izgatottan üdvözölte:

– Nagyon feldúltak vagyunk, Mr. MacPherson! Kérem, bocsásson meg nekünk! Éjjel átszakadt az átok gátfivérem, Angus.

– Azt hiszem, végre mindenki megérkezett – szólalt meg Becky néni. – Legalábbis mindenki, akire számítottam, és néhány olyan is, akire nem. Nem látom például Peter Penhallow-t

vagy a Holdembert, de szerintem senki sem várja el, hogy józan gondolkodású emberként viselkedjenek.

– Peter itt van – vágott közbe buzgón a nővére, Nancy Dark. – Kint van a verandán. Tudja, Peter nem szereti, ha egy zsúfolt szobába zárják. Annyira megszokta már a... a...

– Isten szabad levegőjének tágas, nyitott tereit – fejezte be ironikusan Becky néni.

– Úgy van – helyeselt Nancy. – Pontosan ezt akartam mondani! Peter ugyanúgy érdeklődik ön iránt, drága nénikém, mint mi mindannyian.

– Meghiszem azt! Már ha ez *bármit* is jelent. Vagy a kancsó iránt...

– Dehogy, Petert szemernyit sem érdekli a kancsó – bizonygatta Nancy Dark, és örült, hogy nem nyílik meg alatta a föld.

– A Holdember is itt van – jelentette William Y. – Látom, hogy kint ül a verandalépcsőn. Hetekig nem volt itthon, csak ma ért vissza. Furcsa, hogy mindig megneszeli valahogy a dolgokat.

– Már tegnap este visszaért. Hallottam, ahogy múlt éjjel a konyhája előtt a holdra nyüzszített – dörgött Vízbefűlt John hangja. – Diliházba kéne zárni. A család szégyene, ahogy viselkedik, rongyosan, hajadonfőtt kóborol a szigeten, mintha egyetlen barátja sem volna a világon, akinek fontos lenne. Nem érdekel az sem, hogy nem annyira örült, hogy a sárgaházba zárják. Meg kéne *valahogy* fékezni.

– Ahogy a többségeteket is – csapott le rá Becky néni. – Hagyjátok békén Oswald Darkot! Mellesleg tökéletesen boldog a holdas éjszakákon, és ki állíthatná ugyanezt közülünk? Ha időnként egy-két órán át boldogok is vagyunk, ennél többet igazán nem várhatunk az istenektől. Oswaldnak szerencséje van. Itt a rézveretes ládám kulcsa, Ambrosine. Menj fel a padlásra, és hozd le Harriet Dark kancsóját!

Mialatt Ambrosine Winkworth távol volt, hogy lehozza a kancsót, az izgalomtól és a feszült várakozástól csend telepedett az összegyűlt családra, mi pedig vessünk rájuk alaposabban is egy pillantást, részben Becky néni, részben a magunk szemén keresztül. Ismerkedjünk meg közelebről is velük, főleg azokkal, akiknek életére a kancsó többé-kevésbé kihatással lesz, vagy akiknek életét így vagy úgy megváltoztatja.

Egy csomó ember ült ott családi és személyes titkokkal terhesen, akiknek élete kívülről nyitott – vagy majdnem teljesen nyitott – könyv volt, belső élete meg csukott, még a sovány és szikár Mercy Penhallow előtt is, akinek soványságát és szikárságát a mások iránti beteges kíváncsiságának tulajdonították, ami nem hagyott nyugtot neki se éjjel, se nappal. A többség nyugodt, megfontolt embernek látszott, éppen olyannak, mint amilyenek valójában voltak, de egyeseknek botrányos kalandokban volt részük. Néhányan kivételesen gyönyörűek voltak, mások szórakoztatóak, vagy okosak, vagy alávalóak. Volt, aki boldog volt, más meg boldogtalan. Volt, akit mindenki szeretett, volt, akit senki sem, némelyek elérték azt a nehéz szakaszt, amikor már nem várunk az élettől semmit, másokban még buzgott a kalandvágy, várakozás töltötte el őket, és titkon még meg nem valósult álmokat dédelgettek.

Példának okáért ide tartozott Margaret Penhallow, ez az álmodozó, költői lelkületű teremtés, aki a család varrónője volt, és a testvérével, Denzil Penhallow-val lakott egy fedél alatt Bay Silverben. Örökösen agyondolgoztatták, elnyomták és lekezeltek. Az életét azzal töltötte, hogy másoknak készített csinos ruhákat, de ő maga sosem viselt ilyeneket. Mégis egy művész büszkeségével tekintett a munkájára, és sóvárgó lelkében valami hirtelen lényét átformálón szárba szökkent és kivirágzott,

TETSZIK? MI IS NAGYON SZERETJÜK.

Szívből ajánljuk,
ha öröme és felszabadult percekre vágysz!

**Már rendelhető!
ÉLVEZD MIHAMARABB!**

**MOST
KEDVEZMÉNNYEL**

lehet a tiéd!

[Megnézem.](#)

NE HAGYD KI!

Rendeld meg most a kiadónál!

Még több jó könyv

megjelenését támogatom veled.

[Imádom a jó könyveket. Kérem máris!](#)

amikor egy csinos lány a keze munkájával készült ruhában be-
libbent a templomba. Neki is része volt e szépség megalkotásá-
ban! A ragyogás e karcsú látomása *neki* is köszönhető, gondol-
ta. *Neki*, az „öreg Margaret Penhallow-nak”.

Margaret imádta a szépséget, amiből olyan kevés volt az éle-
tében. Ő maga nem volt gyönyörűnek mondható, kivéve a túl-
ságosan nagy, furcsán csillogó szemét és karcsú kezét, ami egy
régii festményre emlékeztetett. Mégsem volt vonzerő hóján, ami
nem függött az ifjúságtól, és az évek múlásával sem kopott meg.
Amikor Stanton Grundy most ránézett, arra gondolt, hogy méltó-
ságteljesebb hölgy benyomását kelti, mint a szobában vele
egykorúak, és ha másodszor is megnősülne – ami istennek hála,
nem állt szándékában –, bizonyosan Margaretet választaná.

Margareten lázas izgalom vett volna erőt, ha tudja, hogy
Stanton Grundy akár csak ennyit is gondol. Az igazság az –
bár Margaret akár a legszörnyűbb halálnemet is elviselte vol-
na, mielőtt ezt beismeri –, hogy Margaret szeretett volna férj-
hez menni. Az, aki férjnél van, valaki, de senki, ha nincs férje.
Legalábbis a Dark és Penhallow klánban.

Szeretett volna egy szeretni való, meghitt kuckót, amit a sa-
játjának nevezhet, és gyereket szeretett volna örökbe fogadni.
Pontosan tudta, milyen gyereket szeretne: egy aranyhajú, nagy,
kék szemű, gödröcskés, dundi, imádni valóan gömbölyű térdű
babát. És édes, álomba ringató kis csókokat. Margaret elolvadt,
ha csak rágondolt. Sosem rajongott a kis ördögfiókák falkájáért,
akiket Denzil a családjának nevezett. Szentelen, visszataszító
fiatalok voltak, akik gúnyt űztek belőle. Szíve minden szerete-
tével a képzeletbeli babáját és a gondolatban felépített kis há-
zát vette körül, ami az igazat megvallva, talán nem is annyira
csak a képzeletében élt, mint a baba. Mégsem volt soha valós
reménye arra, hogy az övé legyen, míg ezzel szemben, ha sike-
rült volna férjhez mennie, gyereket fogadhatott volna örökbe.